

67% af ofrene for seksualforbrydelser er under 20 år.

17% af ofrene for seksualforbrydelser er under 10 år.

Kilde: Danmarks Statistik

NETTUR. Mens SF og Margrethe Auken gik markant frem ved det seneste EP-valg som følge af den landspolitiske udvikling, står partiet i dag over for et svært EP-valg. Landspolitisk har SF mistet tre fjerdedele af sine vælgere siden 2009. Arkivfoto: Finn Frandsen

Vælgersmæk. Trængte partier får svært EP-valg

To faktorer bestemmer udfaldet af EP-valget: Spidskandidaterne og den landspolitiske trend. Ny forskning har set nærmere på tendenserne i danske EP-valg fra 1979 til 2009.

ANALYSE

YOSEF BHATTI OG KASPER MØLLER HANSEN

At partier til Europa-Parlamentsvalg bliver påvirket af, hvordan det går for dem nationalt, er måske ikke nogen overraskelse. Nogle temaer er overlappende mellem de to valgtyper, og vælgerne ønsker ofte at straffe eller belønne partierne for deres adfærd i Folketinget. Men effekten af landspolitik er større, end man skulle tro. Ser man på tværs af alle valg siden de første direkte valg til Europa-Parlamentet i 1979, slår den landspolitiske tendens igennem

med i gennemsnit halv kraft: Hvis et parti i de landspolitiske meningsmålinger eksempelvis står til at gå 10 procentpoint frem i forhold til partiets nationale tilslutning omkring det seneste Europa-Parlamentsvalg, kan vi forvente, at det vil gå 5 procentpoint frem ved et kommende EP-valg. Effekten kan illustreres af de radikale, som mellem valgene i 2004 og 2009 nationalt gik 4 procentpoint tilbage i meningsmålingerne. Dette resulterede i en tilbagegang til Europa-Parlamentsvalget i 2009 på lidt over 2 procentpoint. Tilsvarende kan det nævnes, at det parti, der i perioden havde øget sin nationale tilslutning mest, SF, gik kraftigt frem ved valget i 2009.

TRODS DEN landspolitiske effekts store betydning står den ikke alene med at forklare, hvordan partierne klarer sig til Europa-Parlamentsvalg. En lige så vigtig faktor er spidskandidaternes styrke. Betydningen af denne faktor kan nok bedst illustreres ved 2004-valget, hvor Poul Nyrup Rasmussen med over 400.000 personlige stemmer fordoblede sit partis opbakning, på trods af at partiet landspolitiske kun stod lidt bedre i forhold til 1999-valget. Et andet markant eksempel er, at

de konservative i 1994 fik hele 17,7 procent af stemmerne med Poul Schlüter som spidskandidat mod 13,3 procent i 1989, selvom partiet i samme periode var gået svagt tilbage i meningsmålingerne.

AT PERSONFAKTOREN er vigtig til Europa-Parlamentsvalg, hænger sammen med valgsystemet. Ved folketingsvalg kan vælgeren kun stemme på sin foretrukne kandidat, hvis vælgeren bor i den af de 10 storkredse, hvor folketingskandidaten er opstillet. Ved EP-valg fungerer hele Danmark som én storkreds. Det betyder, at al-

le kan stemme på de samme kandidater, og en stærk spidskandidat kan således trække stemmer fra hele landet. At alle kan stemme på de samme kandidater, gør naturligvis også, at de absolutte personlige stemmetal er langt højere til EP-valg end til folketingsvalg. Faktisk fik spidskandidaterne for alle partier med mindst et mandat over 100.000 personlige stemmer ved det seneste EP-valg, mens topscoreren ved folketingsvalget i 2011, Lars Løkke Rasmussen, til sammenligning "kun" fik 56.285 personlige stemmer. De radikales Sofie Carsten Nielsen

opnåede ikke indvalg i 2009 trods 56.104 personlige stemmer.

HVAD BETYDER disse resultater så for det kommende EP-valg? Det er vigtigt at understrege, at faktorerens betydning kan variere fra valg til valg. Hvis det kommende EP-valg som følge af den aktuelle diskussion om velfærdsturisme og patentdomstolsafstemningen bliver meget præget af en diskussion om mere eller mindre europæisk integration, kan den landspolitiske effekt måske blive mindre, end man plejer at se.

Men ser man på de nationale meningsmålingsresultater i tabellen, venter der sig alt andet lige et særdeles svært valg for SF, hvis størrelse p.t. kun er ca. en fjerdedel af, hvad partiet stod til i juni 2009. Svært bliver det også for Socialdemokratiet og de konservative, der er gået hhv. 6,7 og 6,3 procentpoint tilbage landspolitiske siden sidste EP-valg.

Der er en række forhold, der taler for et godt valg til Dansk Folkeparti, der ved valget i 2009 for første gang fik større stemmeandel til EP-valget i forhold til det foregående folketingsvalg. Partiet er gået kraftigt frem nationalt siden sidste valg, har topscoreren i personlige stemmer fra

sidste valg som spidskandidat, og det nuværende fokus på velfærdsturisme ligger alt andet lige godt til partiet. Et interessant parti at følge er Folkebevægelsen mod EU. Partiet har fordel hhv. af, at velfærdsturismekritikerne i Enhedslisten er gået kraftigt frem siden sidste valg, og af det mulige fokus på EU-integration i valgkampen. Omvendt har nej-bevægelserne været på tilbagegang ved de seneste valg, og partiet stiller med en spidskandidat, som ved sidste valg kun fik 3.329 stemmer. En sidste interessant observation er, at ændringerne i partiernes nationale opbakning siden sidste valg er væsentlig større, end de plejer at være - faktisk skal vi helt tilbage til 1984-valget for at finde ændringer af samme størrelse. Det er derfor potentielt for et opbrud i de nationale partiers støtte.

analyse@pol.dk

Yosef Bhatti er seniorforsker ved Kora - Det Nationale Institut for Kommuner og Regioners Analyse og Forskning. Kasper Møller Hansen er professor ved Institut for Statskundskab, Københavns Universitet. De står bag bogen: 'Vælgerne og Europa-parlamentsvalg: Landspolitisk valgvind og stærke spidskandidater'.

Sådan er det gået med partiernes vælgeropbakning siden 2009

	Ændring	Spidskandidat 2009	Spidskandidat 2014
Socialdemokratiet (A)	-6,7	Dan Jørgensen	Jeppe Kofod
Radikale Venstre (B)	5,2	Sofie Carsten Nielsen	Morten Helveg Pedersen
Konservative Folkeparti (C)	-6,3	Benidt Bendtsen	Benidt Bendtsen
Socialistisk Folkeparti (F)	-14,2	Margrethe Auken	Margrethe Auken
Liberal Alliance (I)	3,6	Bergamin Dichow	Christina Egelund
Folkebevægelsen mod EU (N)	-	Søren Søndergaard	Rina Ronja Kari
Dansk Folkeparti (D)	6,5	Morten Messerschmidt	Morten Messerschmidt
Venstre (V)	2,9	Jens Rohde	Ulla Tørnæs

Note: Ændring i procentpoint. Kilde: Hansen og Bhatti p.b.a. Søren Riisbjerg Thomassen's vægtede gennemsnit for Alltøjet, 2014

...Europa er en stegt vagina med grøn sauce

af, hvad folk som flest gerne vil høre, og skifter svarene ud, som vinden blæser. Men et sikkert kort er de fælles om at holde fast i: nationalismen og -syndebukken over dem - indvandring. Men hvem har svarene? Spørgsmålet er jo, om man kunne få den gamle verden tilbage, selv hvis der var et flertal for dette ønske? Kan man bremse den teknologiske udvikling, om man så vil? Er man ikke pisket til at være på fremtidens side, hvis man skal gøre sig håb om at præge den? Selv 'et flertal for fortiden' har jo ikke en levende chance for andet end at komme i fjernsynet, mens jorden skrider under projektorerne.

Det er vel ikke så mærkeligt, at klima- og miljøspørgsmål står nederst på dagsordenen, hvis man har været arbejdsløs i otte år. Populister er i reglen klimafor-nægtende ud fra den snusnøft, der afviser den plaskende indlændis som ren tilfældighed. Vejret har altid været, som vinden blæser, det kan enhver jo sige sig selv, og det skal man ikke klogge sig på eller vigtig sig af at vide noget om. Populisten er den fornemste eksponent for 'common sense'-tankegangen, den selvindende fornøft, der ikke kan lides noget på ærmet. Andet end flasker om fædreland og fremmede.

logi. Den omstændighed, at flere og flere krige udspringer sig som økonomisk kriminalitet, kan vi alligevel ikke gøre noget ved, hvad enten det er kidnappingsindustri, menneskehandel eller piratvirksomhed. Og forbyrderne vil alle sammen have 200 millioner dollars hver. Vi har bare ikke pengene. Men det er underordnet. For overordnet set har vi dem. Det er os, der har 'dem', og vi kan ikke længere skjule det. Men enhver populist mener af et oprigtigt hjerte, at man ikke kan kurere alverdens betændte skodlande for deres selvforskyldte sygdomme.

Men enhver populist mener af et oprigtigt hjerte, at man ikke kan kurere alverdens betændte skodlande for deres selvforskyldte sygdomme - man prøvede at gøre en hånd med i både Irak og Afghanistan, og se, hvordan det gik - men man kan slå den feber ned, der rammer os i form af indvandring og terror, som nærmest betragtes under et i frygtens optik. Alle frygter det 'multikulturelle' samfund, men ifølge forfatteren til 'Islam, den ideelle fjende', John R. Bowen, som i 2007 var med til at skrive under på 'Hvorfor franskmændene ikke kan lide tørklæder', har ingen lande i Europa overhovedet indført en multikulturel politik. Alle lande i Europa fører nationalistisk politik.

udgøres af de usynlige højreradikale, helt almindelige mennesker, der går i markedet, men som kan være voldsspsykopater. Ingen populist ønsker sig for alvor tilbage til den verden uden fjernsyn eller fly. Selv computere underværer populistens nød. Hele den teknologi, der har opbevaret og nedbrudt alle grænser, både fysiske, geografiske og mentale, vil en populist alligevel ikke give afkald på. Derfor vil en populist gerne have 'grænseboomme'. Den grænseboomme, der trænger til nogle klare grænser. Men hvor skal de stilles op, så de virker? De virker nok bedst inde i vores hoveder. Som øredipputter, der kan sikre, at man kun hører det, man selv har valgt at lytte til.

EN POPULIST GIDER ikke høre om Fort Europa eller om den grænseboom, der hedder Middelhavet som massegrav. Det hele foregår alligevel illegalt, og der er åbenbart ingen, der kan eller vil beskytte os mod truslen udefra - ligesom vi skal leve med social dumping, der undergraver det sociale sikkerhedssystem indadtil. Og populisten har ret: Der er ingen beskyttelse. For ingen beskyttelse er mulig mod verdens uretfærdige skævheder. Populisten må lave sit eget indre beskyttelsessystem, etablere sit eget private hjemmevern, skabe sin egen begrænsning ved hjælp af selvvalgte medier, som fokuserer på det, 'vi' gerne vil se, om livsstil og vækst. For ingen populist mener for alvor, at forbrugertur bedes sættes ned eller væksten omforlortes. Populisten beundrer i reglen rigdom, vil gerne selv være så rig som

muligt og forbruge mere. Lotto - skrabelod - lykkel. Og er det noget at skamme sig over? Populister er jo bare mennesker, der drømmer. En type som sociologen Ulrik Beck drømmer også. Men modsat populistens forestilling har han sig - i Le Monde for nylig - et Europa, der ikke baserer sig på konsumarisme. Men mener desuden, at Putins aggressive nationalism viser, at vi ikke kan presse den nationalistiske ide igennem i Europa uden at odelægge kontinentets fremtid. Og han svarer Goethe, der gjorde sig til talsmand for skonlitteraturen som universalisme, at ja, der findes et land, hvor citronerne blomstrer - og det hedder Europa.

Han taler ikke om Europa som Angela Merkels imperium, men som et regionernes sted, hvor man beskæmt, i det små, kan indøve evnen til at rumme verdens kaos, respektere den indre og ydre natur, søge nærhed med næsten, den fremmede, lade sig berige og glæde sig over kærligheden til livet. At leve godt. Og dø godt. Måske virker det mærkeligt at bringe en digter som Goethe ind i billedet, når man vil vide noget om de forskellige retninger, drømme kan tage. Men at drømme er livsvigtige både for et menneske og et samfund er der ingen tvivl om. Digtet ioffen Villy Sørensen definerede netop kunsten som det sted, samfundets drømme findes sted, hvis det skal undgå at blive sindssyg.

gen er - eller om den skal tage os ved hånden ind i mørket, hvor der er farligt og fremmedt at være. I Paris vises i øjeblikket på Musée d'Orsay et tillobsstykke af en udstilling: Van Gogh/Antonin Artaud - kurerter over Artauds lille pamflet om maleren: 'Samfundets selvmoder', skrevet i 1947, et par år inden han selv bukkede under og døde ung. Artaud var en marginaliseret forfatterfilosof bag 'Grossomhedens teater' - spillede for øvrigt med som munk i Carl Th. Dreyers 'Jeanne d'Arc'. Artauds ærinde i det lille rå essay, som i anledning af udstillingen er pustet godt op til coffee-table-format i guldsnit, er, at van Gogh ikke var sindssyg. Men hans billeder var som atombomber, fordi han tilhørte en gruppe af fremmedgjorte, som samfundet ikke vil vide af

DET VILLE VÆRE meget forkert at kalde van Gogh eller Artaud populist. For de var lige modsat. Men de deler en grundlæggelse af fremmedgjort med populisterne og har ligesom dem kun skepsis og

foragt for kultureliten. »Jeg skriver for analbebetterne, sagde Artaud. Og van Gogh, der signerede sine billeder med vin og blod, »malerede for de fattige i ånden. Artaud siger om »samfundets selvmoders van Gogh, at han var i mental livegætt hele sit liv, at det lykkedes ham kun at få sine ene hånd stegt og det venstre øre skåret af - og det i en verden, hvor folk som flest hver eneste dag spiser stegt vagina med grøn sauce eller stygtes kønsele, som de er blevet plukket af moders skød. I de baner drømmer en Antonin Artaud. Altså ikke helt populistisk ortodokst i sprogbogen, men måske nok i grundstemning. For det var verden, der var blevet unormal. Ikke van Gogh, der var blevet skør. Populisten kan nok genkende sig selv, når Artaud skriver: »Den udgrænsete er et menneske, som samfundet ikke har ønsket at lytte til ved at forhindre udbredelsen af ubærlige sandheder. Ikke mærkeligt, at populist bilver nationalist og besat af tanken om indvandring. For som Artaud skriver i forbindelse med van Goghs død, så »kan det moderne menneske ikke leve som andet end besat. Den betydelige forskel på dengang, Artaud skrev sit essay, og i dag er, at de marginaliserede var det dærlige selskab, udsat for bedsteborgerlighedens foragelse. I dag er de udgrænsete godt på vej til at udgøre flertallet. Tidsånden taler dem lodret efter munden. Men de føler sig stærkt 'fremmedgjort'. Et paradoks, de færreste fatter. SUZANNE BRØGGER